

Učni načrt

GIMNAZIJA

ZGODOVINA PLESA IN ODRSKE UMETNOSTI

Učni načrt

GIMNAZIJA

ZGODOVINA PLESA IN ODRSKE UMETNOSTI

Umetniška gimnazija – Plesna smer; Modul B: Sodobni ples

OBVEZNI PREDMET (105 UR)

Učni načrt

ZGODOVINA PLESA IN ODRSKE UMETNOSTI

UMETNIŠKA GIMNAZIJA-PLESNA SMER; MODUL B: SODOBNI PLES

Obvezni predmet (105 ur)

Predmetna komisija:

Petra Pikalo, Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana, predsednica

Mojca Dimec Bogdanovski, Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana, članica

Recenzentki:

Maja Delak, Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana

Dr. **Bojana Kunst**, Filozofska fakulteta Ljubljana

Izdala: Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, Zavod RS za šolstvo

Za ministrstvo: dr. **Žiga Turk**

Za zavod: mag. **Gregor Mohorčič**

Uredila in jezikovno pregledala: Lea Lehner

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

37.091.214:792/793(091)(0.034.2)

PIKALO, Petra

Učni načrt. Gimnazija. Obvezni predmet. Zgodovina plesa in odrske umetnosti. Umetniška gimnazija - plesna smer. Modul B, Sodobni ples [Elektronski vir] / [predmetna komisija Petra Pikalo, Mojca Dimec Bogdanovski]. - El. knjiga. - Ljubljana : Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport : Zavod RS za šolstvo, 2012

Način dostopa (URL):

http://portal.mss.edus.si/msswww/programi2012/programi/gimnazija/ucni_nacrti.htm

ISBN 978-961-03-0045-8 (Zavod RS za šolstvo)

1. Gl. stv. nasl. 2. Dimec Bogdanovski, Mojca
261820672

Sprejeto na 147. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje 2. 2. 2012.

KAZALO

1 OPREDELITEV PREDMETA.....	5
2 SPLOŠNI CILJI	6
3 CILJI IN VSEBINE.....	7
4 STANDARDI ZNANJA	21
5 MINIMALNI STANDARDI ZNANJA	22
6 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA	23
7 MATERIALNI POGOJI.....	24
8 ZNANJA IZVAJALCEV	24

1 OPREDELITEV PREDMETA

Zgodovina plesa in odrske umetnosti dijake¹ seznanja s fenomenom sodobnega plesa in odrskih umetnosti kot s humanistično vedo, ki predstavlja zgodovino idej in družbenih dogajanj, izraženih v plesni in gledališki umetnosti. Z izbranimi poglavji oriše razvojno pot plesne in gledališke umetnosti od prazgodovine do sodobnosti, pri tem sta izpostavljeni njuna povezava in soodvisnost, hkrati pa tudi postopno vzpostavljanje avtonomnosti posameznih elementov (plesa, besede). Poudarek je na bistvenih premikih v umetnosti 20. stoletja, ki je sodobnemu plesu kot novi umetnosti omogočili avtonomnost in enakopravnost znotraj umetniških zvrsti. Predmet na pregleden in razumljiv način dijake seznanja s temeljnimi značilnostmi posameznih razvojnih stopenj sodobnega plesa in odrskih umetnosti, s sodobno, slovensko in tujo teoretično mislijo o fenomenih sodobnega plesa in gledališkega uprizarjanja, izbranimi avtorji sodobnega plesa in gledališča, prostorom in družbeno vlogo plesa in gledališča, recepcijo in kritičnimi refleksijami.

Dijake usposablja za estetsko doživljanje in samostojno analizo sodobnih plesnih ali gledaliških del ter v iskanje povezav z vzporednimi umetnostnimi pojavi (v glasbi, umetnostni zgodovini, v književnosti, filmu itd.) in z različnimi področji znanosti. V korelaciji z drugimi predmeti, predvsem strokovnimi, od splošnoizobraževalnih pa zlasti s slovenščino in umetnostno zgodovino, pa tudi psihologijo, sociologijo, filozofijo ... (ne nazadnje biologijo in fiziko) dijaki poglobljajo spoznavanje zgodovinskega razvoja, pojavnih oblik in vrst plesne in gledališke umetnosti ter prispevek pogloblitnih avtoric in avtorjev, ki so s svojimi avtorskimi koncepti začeli s sodobno plesno ustvarjalnostjo. V treh letih pridobijo temeljno historično znanje, razvijejo kognitivne in emocionalne sposobnosti ter spretnosti, zadovoljujejo umetniške ambicije, razvijajo svojo osebno identiteto v duhu sprejemanja realnosti mnogoterih življenjskih perspektiv.

¹ V tem učnem načrtu izraz *dijak* velja enakovredno za *dijaka* in *dijakinjo*. Enako izraz *učitelj* velja enakovredno za *učitelja* in *učiteljico*.

2 SPLOŠNI CILJI

Pri predmetu zgodovina plesa in odrske umetnosti dosegamo ob upoštevanju temeljnih didaktičnih načel in ustreznih metodah ter metodičnih postopkih različne vzgojno-izobraževalne cilje.

Predmet:

- seznanja dijake s temeljnimi obdobji plesne in gledališke zgodovine ter z njihovimi bistvenimi značilnosti, razvija zavest o evolucijskem in zgodovinskem razvoju plesne in gledališke umetnosti preko reprezentativnih (iz različnih zgodovinskih obdobj) izbranih plesnih in gledaliških umetnin;
- spodbuja dijake k razumevanju gledaliških in plesnih pojavov ter problemov sodobnega odrskega ustvarjanja;
- oblikuje kritičen pogled na izbrana reprezentativna dela svetovne in slovenske plesne in gledališke umetnosti;
- spodbuja dijaka k zavedanju o vlogi plesne in gledališke umetnosti ter estetskih razsežnosti v sodobni družbi;
- predstavlja povezavo in soodvisnost med ustvarjanjem, umetniškim delom in družbenim okoljem;
- razvija občutljivost za lepoto, estetsko doživljanje in vrednotenje uprizoritev;
- izostri občutljivost do stvaritev preteklosti in s tem za njihovo vrednotenje;
- vzbuja interes za različne oblike izražanja in navaja na strpnost ter kritično sprejemanje različnih stališč do plesne in gledališke umetnosti in na kulturo dialoga;
- razvija sposobnost besednega izražanja v opisovanju plesnih in gledaliških uprizoritev ter v utemeljevanju stališč, meril in pogledov na plesno in gledališko umetnost;
- uči pravilne uporabe različnih virov ter kritičnega iskanja in vrednotenja informacij;
- razvija sposobnost samostojnega učenja in oblikovanja konceptov.

Dijaki pri/s tem pridobivajo različne kompetence - jezikovne, digitalne, socialne in državljanske:

Skupaj z ostalimi strokovnimi delavnicami in strokovnimi predmeti ter v povezavi s splošnoizobraževalnimi gimnazijskimi predmeti zgodovina plesa in odrske umetnosti razvija

ključne kompetence: aktivno sporazumevanje v slovenskem jeziku, učenje učenja (umetniška izkušnja – ustvarjalna, poustvarjalna ali posredna - zagotavlja odprt in kontinuiran razvoj osebne identitete in odprtost do življenjskih perspektiv), socialne in državljanske kompetence (bližina umetniške in etične izkušnje), samoiniciativnost in podjetnost (sodelovanje pri sprejemanju umetniških stvaritev in njihovo ustvarjanje) ter razširja možnosti umetniškega izražanja, možnosti različnih poti do vednosti in spoznavanja, ki so poleg znanstvene še estetska, medosebna, intuitivna, narativna, paradigmatična in praktična.

3 CILJI IN VSEBINE

Učni načrt navaja delitev znanj na *splošna znanja (SZ), posebna znanja (PZ)*.

Splošna znanja (SZ) so opredeljena kot znanja, potrebna za splošno izobrazbo in so namenjena vsem dijakom, zato jih mora učitelj obvezno obravnavati. *Posebna znanja (PZ)* opredeljujejo dodatna ali poglobljena znanja, ki jih učitelj obravnava glede na zmožnosti in interese dijakov ter glede na strokovne zahteve gimnazijskega programa. V poglavju *Cilji in vsebine* so:

- splošna znanja zapisana v pokončnem tisku,
- *posebna znanja pa pisana v poševnem tisku.*

Cilji in vsebine so urejeni po tematskih sklopih in ne odražajo časovne razporeditve snovi. Obseg ur za posamezne sklope in razporeditev sklopov po letnikih lahko določi učitelj.

CILJI

VSEBINE

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izvejo za začetke plesne umetnosti kot prvobitne dejavnosti človeka; – usvojijo in uporabijo temeljne pojme: plemenska kultura, primitivno, ritual ali obred (struktura, vloge, pomen); – <i>raziskujejo sodobne rituale (razlikujejo tradicionalne vloge ritualov od "sodobnih").</i> 	<p>Začetki plesne umetnosti</p>
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opredelijo grško in rimsko gledališče ter njuno uprizoritveno prakso; – raziskujejo, razčlenjujejo, interpretirajo in vrednotijo uprizoritvene, moralno-etične in estetske kvalitete in posebnosti antičnega gledališča in plesa; – usvojijo in uporabijo pojme: choreia, ditiramb, izvor grškega gledališča in drame, struktura grškega odra in rimska arhitektura, ples v grškem gledališču in v Rimu, komičnost, komedijske strategije, pantomima, mim; – <i>domišljajo zbarsko gledališko uprizoritev, jo grafično (digitalno) predstavijo in utemeljijo uprizoritvene aktualizme;</i> – <i>raziskujejo Aristotelovo Poetiko (zlasti 6. poglavje: Definicija tragedije in njene sestavne elemente) in odlomek o dramatikih iz Horacovega Pisma o</i> 	<p>Antična doba: grško in rimsko gledališče (od kulture vloge pri starih Grkih do zabavne funkcije pri Rimljanih)</p>

<p><i>pesništvu;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>si ogledajo dokumentarni film BBC Ves svet je oder (2.del).</i> 	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opredelijo orientalsko gledališče in tradicionalne neevropske uprizoritvene prakse, ki so najbolj vplivale na evropsko plesno in gledališko kulturo; – raziskujejo, razčlenjujejo, interpretirajo in vrednotijo ritualne, plesne, gledališke, moralno-etične in estetske kvalitete in posebnosti orientalskega okolja; – usvojijo in uporabijo pojme: hindujska drama, Knjiga o plesu, katakali, kitajsko gledališče – primeri konvencije, Pekinška opera, no, kabuki, bunraku; – <i>Uprizorijo nekaj konvencij kitajskega gledališča, raziskujejo ameriški No.</i> 	<p>Orientalno gledališče (indijsko, kitajsko, japonsko)</p>
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opredelijo srednjeveško gledališče in tedanjo uprizoritveno prakso, tj. uprizorjanje duhovnih iger v cerkvah in pred njimi (na trgih), poganske obrede ter razvoj tradicionalnih plesov; – raziskujejo, razčlenjujejo, interpretirajo in vrednotijo ritualne in gledališke, moralno-etične in estetske kvalitete ter posebnosti obdobja; – usvojijo in uporabijo pojme: koral, poganski rituali in liturgija, slavljenje hostije, binkošti, liturgična drama, mirakel, moraliteta, misterij, pasijon, 	<p>Srednjeveško gledališče</p>

<p>ciklične igre/simultano uprizarjanje, organizacija scenskega prostora, Vidov ples, Mrtvaški ples (Dance macabre), prvi družabni plesi v srednjem veku;</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>domišljajo gledališko uprizoritev za sodobne binkošte in utemeljijo uprizoritvene aktualizme, plešejo prve družabne plese.</i> 	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opredelijo renesančni družabni ples in gledališče ter tedanjo uprizoritveno prakso; – raziskujejo, razčlenjujejo, interpretirajo in vrednotijo uprizoritvene, moralno-etične in estetske kvalitete ter posebnosti renesančnega gledališča in plesa; znajo opredeliti razliko med ljudskimi in družabnimi plesi; opredeljujejo razlike v razvoju gledališča pri posameznih narodih; – usvojijo in uporabijo pojme: formalno gledališče humanistov, pastoralna igra, opera, commedia dell'arte, maska, improvizacija, dvorni balet v pozni renesansi, razvoj plesne teorije; – <i>lahko berejo oz. raziskujejo, razčlenjujejo, interpretirajo in vrednotijo osnovne korake iz Carosovega priročnika Il Ballarino.</i> 	<p>Renesančni ples in gledališče</p>
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opredelijo evropsko klasicistično 	<p>Klasicistični in baročni ples ter gledališče</p>

<p>in baročno gledališče in tedanj uprizoritveno prakso;</p> <ul style="list-style-type: none"> – raziskujejo, razčlenjujejo, interpretirajo in vrednotijo plesne, gledališke, moralno-etične in estetske kvalitete baleta in opere na dvoru Ludvika IV. ter njegov vpliv na razvoj profesionalnega baleta ter na ples, ki postane umetnost; – usvojijo in uporabijo pojme: baročni družabni plesi, gledališko-odrski ples, Kraljičin balet, dvorni balet: razvoj in profesionalizacija baleta, Veliki kraljevi balet, Kraljevska akademija za ples 1661; – <i>raziskujejo, razčlenjujejo in povezujejo z glasbo, zgodovino in umetnostno zgodovino.</i> 	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opredelijo evropsko baročno in rokokojsko gledališče in tedanj uprizoritveno prakso; – raziskujejo, razčlenjujejo, interpretirajo in vrednotijo posledice puritanskega nasprotovanja gledališču, ponovno oživitev v restavracijski dobi, postopno komercializacijo odrske umetnosti, prevladujoči vpliv italijanske tradicije, otvoritev plesnega konservatorija v Parizu 1713, profesionalizacija baleta. 	<p>Gledališče in ples v poznem baroku in rokokoju</p>
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – se seznanijo z začetki romantičnega baleta, z začetki 	<p>Meščansko obdobje, klasični balet in evropska romantika</p>

<p>meščanske drame in s takratno uprizoritveno prakso;</p> <ul style="list-style-type: none"> – se seznanijo z baletom akcije (Ballet d'action); – dijaki opredelijo evropski romantični ples in gledališče, najpomembnejše in najvplivnejše balete; – <i>si ogledajo film TVS Razvoj plesa in baleta.</i> 	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opredelijo fin de siecle in začetek 20. stoletja, označijo družbene spremembe in nov občutek modernosti, spoznajo značilnosti plesnih in gledaliških reform na začetku 20. stoletja in njihov vpliv na tedanjo evropsko, ameriško in slovensko uprizoritveno prakso; – raziskujejo, razčlenjujejo, interpretirajo in vrednotijo uprizoritvene, moralno-etične in estetske kvalitete ter posebnosti gledaliških reformistov, ki osvobajajo gledališče in ga konstituirajo kot avtonomno umetniško formo (Craig, Appia); – raziskujejo, razčlenjujejo, interpretirajo in vrednotijo uprizoritvene, moralno-etične in estetske kvalitete ter posebnosti plesnih reformistov na začetku 20. stoletja, ko telo postane avtonomno izrazno sredstvo (Dalcroze, I. Duncan, Ruth St. Denis in Ted Shawn, Loie Fuller); – usvojijo in uporabijo pojme: industrializacija, avtomatizacija, fin de siecle, dekadenca, 	<p>Začetek 20. stoletja: nastop moderne dobe in pionirke ter pionirji sodobnega plesa</p>

<p>simbolizem: nova senzibilnost, bohem, dandy, spleen, gesamtkunstwerk, nadmarioneta, Monte Verita, euritmika, abstrakcija, novi rituali, imaginacija, feminizem, teozofija, Art Nouveau (secesija), litografija, pointilizem, radij;</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Berejo Craigov spis Igralec in nadmarioneta, si ogledajo dokumentarni film o Isadori Duncan, posnetke na svetovnem spletu.</i> 	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opredelijo temeljne značilnosti nemškega izraznega plesa (ausdrucktanz) ter tedanjo uprizoritveno prakso; – raziskujejo, razčlenjujejo, interpretirajo in vrednotijo uprizoritvene, moralno-etične in estetske kvalitete izraznega ali ekspresionističnega plesa, spoznavajo okvir Labanovega dela, delo Mary Wigman in usodo Joosove Zelene mize v nacistični Nemčiji; – usvojijo in uporabijo pojme: labanotacija, eukinetika, ikozaeder, gibalni tok, ekspresija, Hexentanz; – <i>raziskujejo tekmovanje A. I. D. leta 1932 v Parizu, kjer zmaga Kurt Joos, Pia in Pino Mlakar pa prejmeta 2. nagrado.</i> 	<p>Razvoj sodobnega plesa, nemški izrazni ples</p>
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opredelijo temeljne značilnosti zgodovinskih avantgardnih gibanj 	<p>Zgodovinska avantgarda 20. stoletja</p>

<p>do poznih tridesetih let 20. stoletja in uprizoritveno prakso posameznih avantgardnih tokov (dadaizem, futurizem, kubizem, nemški Bauhaus in ruska avantgarda);</p> <ul style="list-style-type: none"> – raziskujejo, razčlenjujejo, interpretirajo in vrednotijo gledališke, plesne, uprizoritvene (performativne) moralno-etične in estetske kvalitete ter posebnosti izbranih avantgardnih tokov ter posameznih avtorjev: Francois Picabia (Realache), Marinetti (manifest futurističnega plesa), Valentine de Saint-Point (manifest futurističnega poželenja), Pablo Picasso, Kandinski, Bauhaus in Oscar Schlemmer, ruska avantgarda in Vsevolod E. Meyerhold; – usvojijo in uporabijo pojme ter termine: dada, Cabaret Voltaire, kaotičnost, performans, happening, manifest, futuristična sinteza, kubizem, Bauhaus, Triadni balet, biomehanika, taylorizem; – <i>lahko berejo raziskujejo, razčlenjujejo, interpretirajo vrednotijo in uprizarjajo futuristične sinteze;</i> – <i>raziskujejo posnetke avantgardnih del na svetovnem spletu (uprizarjanje futurističnega manifesta, Triadni balet, biomehantične vaje);</i> – <i>raziskujejo in opredeljuje vpliv avantgardnih gibanja na balet v prvih treh desetletjih 20. stoletja;</i> 	
--	--

<ul style="list-style-type: none"> – <i>raziskujejo in opredeljujejo, razčlenjujejo slovensko zgodovinsko avantgardo in retrogardo (Dragan Živadinov, IRWIN in NSK).</i> 	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opredelijo baletno uprizoritveno prakso v prvih treh desetletjih 20. stoletja, predvsem ruski in švedski balet; – raziskujejo, razčlenjujejo, interpretirajo in vrednotijo estetske kvalitete ter posebnosti del ruskih eksperimentatorjev, nadalje raziskujejo in vrednotijo pomen Djagileva, dela V. Nižinskega, B. Nižinske, Balanchina, Boerlina, Fokina; – <i>lahko berejo oz. si ogledajo, raziskujejo, razčlenjujejo, interpretirajo in vrednotijo monodramo N. Allena Zadnji ples Nižinskega;</i> – <i>si ogledajo, raziskujejo plesalce in koreografije, dostopne na svetovnem spletu.</i> 	<p>Balet v prvih treh desetletjih 20. stoletja</p>
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opredelijo ameriški sodobni ples v tridesetih letih 20. stoletja; – raziskujejo, razčlenjujejo, interpretirajo in vrednotijo plesne, gledališke, moralno-etične in estetske kvalitete ter posebnosti izbranih avtorjev in njihovih del: Martha Graham, Doris Humprey, Charles Weidman; – usvojijo in uporabijo pojme in termine: sistematizacija, graham 	<p>Ameriški sodobni ples v 30. letih 20. stoletja</p>

<p>tehnika, kontakcija, release, gravitacija, balans.</p>	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opredelijo začetke slovenskega sodobnega plesa na začetku 20. stoletja ter tedanjo uprizoritveno prakso; – raziskujejo, razčlenjujejo, interpretirajo in vrednotijo plesne, gledališke, moralno-etične in estetske kvalitete ter posebnosti začetnikov sodobnega plesa na Slovenskem: Pia in Pino Mlakar, Meta Vidmar in Katja Delak; – <i>lahko berejo oz. raziskujejo, razčlenjujejo, interpretirajo in vrednotijo še biografijo Pina Mlakarja Srečne zgodbe bolečina.</i> 	<p>Pionirke in pionir sodobnega plesa na Slovenskem</p>
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – se seznanijo z idejami modernega gledališča v prvi polovici dvajsetega stoletja in s tedanjo uprizoritveno prakso; – raziskujejo, razčlenjujejo, interpretirajo in vrednotijo gledališke, moralno-etične in estetske kvalitete ter posebnosti Bertolda Brechta in Antonina Artauda; – usvojijo in uporabijo termine: epsko gledališče, epska drama, potujitev ali verfremdung, reteatralizacija, spektakel, gledališče krutosti; – <i>lahko berejo oz. si ogledajo, raziskujejo, razčlenjujejo, interpretirajo in vrednotijo;</i> 	<p>Ideje modernega gledališča</p>

<ul style="list-style-type: none"> – <i>Brechtove Učne komade (Badenski komad o soglasju, Dajevec in Nejevec ...).</i> 	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opredelijo ameriški sodobni ples po drugi svetovni vojni ter tedanjo uprizoritveno prakso in povezavo med različnimi umetnostnimi zvrstmi; – raziskujejo, razčlenjujejo, interpretirajo in vrednotijo plesne, gledališke, uprizoritvene, moralno-etične in estetske kvalitete ter posebnosti izbranih avtorjev in njihovih uprizoritvenih del: Merce Cunningham (tudi v povezavi z J. Cageom in R. Rauschenbergom), Alwin Nikolais, Paul Taylor in Alvin Ailey; – usvojijo in uporabijo pojme in termine: abstraktni ekspresionizem, modernizem, beatniki, pop-art, naključje in arbitražna, notranja dinamika, dihotomija, gospel, blues; – <i>lahko berejo oz. si ogledajo, raziskujejo na svetovnem spletu, razčlenjujejo, interpretirajo in vrednotijo še Cunninghamov in Cageov vpliv na elektronsko glasbo, na razvoj plesnega filma, na razvoj računalniških programov;</i> – <i>lahko berejo, razčlenjujejo, interpretirajo, uprizarjajo prevedeno beatniško prozo in poezijo (Ginsberg, Burrougs, Kerouac).</i> 	<p>Ameriški sodobni ples po drugi svetovni vojni.</p>

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opredelijo glavne karakteristike postmodernizma, obdobje in okoliščine ameriškega postmoderne plesa v letih od 1960 do 1975 in tedanjo uprizoritveno prakso ter povezavo med različnimi umetnostnimi zvrstmi; – raziskujejo, razčlenjujejo, interpretirajo in vrednotijo plesne, gledališke, moralno-etične in estetske kvalitete ter posebnosti izbranih avtorjev in njihovih uprizoritvenih del: Trisha Brown, Steve Paxton (Judson Church Theatre), Twyla Tharp, Jose Limon (nove sistematizacije plesnih tehnik); – usvojijo in uporabijo pojme in termine: citati, medbesedilnost, simultanost, zavračanje ekspresivnih elementov, gravitacija, kontaktna improvizacija, fluid in flow; – <i>lahko berejo oz. si ogledajo s pomočjo svetovnega spleta, raziskujejo, razčlenjujejo, interpretirajo in vrednotijo članice in člane Judson Church Theatra prve in naslednjih generacij: Lucinda Childs, David Gordon, Alex Hay, Robert Morris, Meredith Monk, Keneth King, Phoebe Neville.</i> 	<p>Postmoderni ples in Judson Church Theatre</p>
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opredelijo glavne karakteristike evropskega plesnega gledališča; – raziskujejo, razčlenjujejo, 	<p>Evropsko plesno gledališče</p>

<p>interpretirajo in vrednotijo plesne, gledališke, moralno-etične in estetske kvalitete ter posebnosti izbranih avtorjev nemškega plesnega teatra in njihovih uprizoritvenih del: Johann Kresnik, Gerhard Bohner, Sasha Waltz in Pina Bausch ter jim dodajajo predstavnike plesnega gledališča izven Nemčije: Anna Teresa de Keersmaeker, Wim Vandekeybus, DV 8, Josef Nadj ...;</p> <p>– <i>lahko primerjajo z začetki slovenskega plesnega teatra.</i></p>	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opredelijo razvoj evropskega modernega gledališča; – raziskujejo, razčlenjujejo, interpretirajo in vrednotijo plesne, gledališke, moralno-etične in estetske kvalitete ter posebnosti izbranih avtorjev, njihovih idej in uprizoritvenih del: S. I. Witkiewitz, Tadeus Kantor, Jerzy Grotowski, Eugenio Barba, Robert Wilson, Peter Brook; – usvojijo in uporabijo pojme in termine: formisti, gledališče čiste forme, gledališki laboratorij, avtonomno gledališče, revno gledališče, antinaturalizem, arhetipski igralec, proces avtodefinicije, prazen prostor. 	Razvoj evropskega modernega gledališča
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – spoznajo performans kot 	Performans in sodobni gledališki koncepti

<p>samostojno uprizoritveno prakso;</p> <ul style="list-style-type: none"> – raziskujejo, razčlenjujejo, interpretirajo in vrednotijo uprizoritvene, moralno-etične in estetske kvalitete ter posebnosti začetnih performansov Jana Fabra; – <i>lahko berejo, raziskujejo, razčlenjujejo, interpretirajo in vrednotijo knjigo Emila Hrvatina: Ponavljanje, norost, disciplina. Teorijo Erice Fischer-Lichte: Estetika performativnega;</i> – raziskujejo, razčlenjujejo, interpretirajo in vrednotijo performanse Marine Abramović. 	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opredelijo razvoj sodobnega plesa na Slovenskem do postopne institucionalizacije; – raziskujejo, razčlenjujejo, interpretirajo in vrednotijo plesne, gledališke, moralno-etične in estetske kvalitete ter posebnosti sodobnoplesnih avtorjev, njihovih uprizoritvenih del in pomen skupin: Živa Kraigher in Studio za svobodni ples, Jasna Knez, Lojzka Žerdin, Marija Vogelnik, Ksenija Hribar in Plesni teater Ljubljana, Damir Zlatar Frey in Koreodrama. 	<p>Sodobni ples v Sloveniji od leta 1930 do 1984</p>

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – raziskujejo, razčlenjujejo, interpretirajo in vrednotijo plesne, gledališke, moralno-etične in estetske kvalitete ter posebnosti gledaliških in sodobnoplesnih avtorjev, njihovih uprizoritvenih del in producentskih skupin: Branko Potočan, Iztok Kovač (En-knap, En-knap-group), Mateja Bučar, Matjaž Farič, Maja Delak in Emanat, <i>Mala Kline</i>, <i>Leja Jurišič</i>, <i>Goran Bogdanovski</i>, <i>Gregor Luštek</i> in <i>Rosana Hribar</i>, <i>Magdalena Reiter</i>, <i>Jurij Konjar</i>, <i>Jana Menger</i>, <i>Irena Tomažin</i>, <i>Janez Janša</i>, , <i>Matjaž Pograjc</i>, <i>Sebastjan Horvat</i>, <i>Diego de Brea</i>, <i>Bojan Jablanovec</i> ... 	<p>Predstavitve nekaterih najpomembnejših sodobnih domačih plesnih in gledaliških ustvarjalcev</p>
--	--

4 STANDARDI ZNANJA

Dijaki naj bi po sklenjenem izobraževanju obvladali temeljna znanja, potrebne za nadaljnje osebno(stno) dozorevanje pa tudi za nadaljnje izobraževanje, za ustvarjalnost, kreativnost in učinkovito uporabo znanja in razvoj zaupanja v lastne sposobnosti. Pridobili naj bi si temeljne kompetence, ki jih bodo potrebovali pri vseživljenjskem učenju. Pričakujemo, da bodo vsebine dobro razumeli, jih znali povezovati in uporabiti pri sestavljenih problemih in medpredmetno.

Dijaki:

- poznajo in razumejo zgodovinski razvoj plesne in gledališke umetnosti;
- presojujejo vlogi plesne in gledališke umetnosti v družbenem dogajanju;
- samostojno prepoznavajo povezave med uprizoritvenimi in drugimi področji življenja in posebej znanosti;
- znajo definirati, prepoznati, primerjati, samostojno povzemati plesne in gledališke umetnine;
- poznajo vodilne osebnosti svetovne in slovenske plesne in gledališke umetnosti in ovrednotijo njihovo mesto v razvoju;
- izostrijo pozitiven odnos do svetovne in slovenske plesne in gledališke dediščine;
- so motivirani za samostojno obiskovanje plesnih in gledaliških predstav, dogodkov, uprizoritev, performansov;
- samostojno uporabljajo strokovno terminologijo;
- uporabljajo različne vire ter kritično iščejo in vrednotijo informacije;
- razvijajo sposobnost samostojnega učenja in oblikovanja konceptov.

5 MINIMALNI STANDARDI ZNANJA**Dijak:**

- v prvem letu zmore prepoznati, raziskovati, razčleniti, interpretirati in ovrednotiti različne plesne in gledališke zvrsti, posebnosti njihovega oblikovanja in gledališkega uprizarjanja od začetkov plesne in gledališke umetnosti do klasičnega baleta in gledališča;
- v drugem letu predmeta raziskuje, razčlenjuje in zmore interpretirati ter ovrednotiti vlogo pionirjev sodobnega plesa in gledališča v prvi polovici 20. stoletja, vključno s pionirkami in pionirjem slovenske sodobnoplesne umetnosti ter
- v tretjem letu raziskuje, interpretira in zmore prepoznati in ovrednotiti ideje razvoja plesa in gledališča 20. stoletja vse do današnjega trenutka, obiskuje ter umešča sočasne sodobnoplesne in gledališke produkcije v prostor in čas.

V času izobraževanja naj bi dijaki postopoma razvili tudi veščine oz. procesna znanja, ki so splošnejša, prenosljiva tudi na druga področja in omogočajo uporabo specifičnih znanj:

- ima razvito bralno zmožnost na ravni kultiviranega bralca, sporazumevalno in digitalno zmožnost;
- pridobi uporabno znanje iz zgodovine plesa in gledališča kot sestavino bralne zmožnosti;
- razvije zmožnost širjenja svojih spoznanj o plesu in gledališču v širši kulturni kontekst;
- ples in gledališče dojame kot del kulturnega dogajanja v času, v nacionalnem in mednacionalnem prostoru in kot pojav, ki sooblikuje vrednotni sistem posameznika in družbe;
- abstraktno razmišlja, analitično zastavi problem in ga skuša rešiti z uporabo različnih strategij;
- zna uporabljati strokovno znanje tudi v vsakdanjem življenju;
- uporablja informacijsko-komunikacijsko tehnologijo, zmore kritičen odnos do spletnih in drugih informacij;
- reflektira lastno znanje in poti do njega;
- zmore kreativnost in ustvarjalnost, dajanje pobud, sprejemanje odločitev, vrednotenje in ocenjevanje, samoiniciativnost in podjetnost.

6 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

V gimnaziji za sodobni ples dijaki dosejajo učne cilje z metodičnimi postopki problemskega, dejavnega, sodelovalnega, ustvarjalnega in raziskujočega učenja, pogovora, dialoga, opazovanja, poslušanja, raziskovanja, opisovanja, povzemanja, primerjanja, razvrščanja, prepoznavanja, sklepanja, predvidevanja, razlaganja, definiranja, ocenjevanja in vrednotenja, presojanja, ponazarjanja, gibanja, improviziranja, kazanja, govorno-telesnega izražanja, pisanja in oblikovanja lastnih kritičkih besedil.

Dijaki raziskujejo, razčlenjujejo in vrednotijo tradicionalno plesno in gledališko umetnost in plesno ter gledališko ustvarjalnost 20. stoletja, ki za svoje izražanje potrebuje tudi oblike, tehnike in izrazna sredstva drugih vrst umetnosti, se povezuje z znanostjo, z družbenimi konstrukcijami realnosti, ipd.; usvojijo predpisane učne vsebine in predvidena znanja ter izkušnje; učijo se gledati sodobnoplesne in gledališke uprizoritve, jih vrednotiti; spremljajo sočasno produkcijo; raziskujejo razvoj plesa in gledališča, odrov, uprizarjanja, razmerja ples, gledališče - realnosti. Obvezni in priporočeni so ogledi slovenske sodobnoplesne in gledališke produkcije, spremljanje kritiške misli v časopisju in na televiziji/svetovnem spletu, pisanje dnevnika in lastnih kritičkih refleksij o prebranem in videnem.

Dijaki razvijejo tudi metakognitivne sposobnosti, so torej sposobni tudi samostojnega načrtovanja svojega učenja in samoocenjevanja.

Dijaki dokazujejo svoje znanje in sposobnosti z različnimi oblikami preverjanja in ocenjevanja. Ti so ustni (preverjanje in ocenjevanje znanja ter spretnosti) in pisni (preverjanje in ocenjevanje teoretičnega znanja).

6.1 MEDPREDMETNE POVEZAVE

Predmet zgodovina plesa in odrskih umetnosti se smiselno povezuje s **strokovnimi predmeti gimnazije za sodobni ples**, seveda pa tudi s poukom **slovenščine, umetnostne zgodovine, zgodovine, psihologije, sociologije (ne nazadnje biologije in fizike)** in vseh drugih strokovnih predmetov ter delavnic v programu gimnazije za sodobni ples. Cilje dosegajo dijaki s teoretičnim poukom in praktično v različnih delavnicah. Splošni cilji vključujejo tudi kroskurikularne vsebine, kot so **državljska vzgoja, IKT, knjižnično informacijska znanja**, poklicna orientacija ter predvsem vsebine kulturne vzgoje. Posebna pozornost se namenja razvijanju digitalne pismenosti dijakov kot eni izmed ključnih kompetenc vseživljenjskega učenja. Medpredmetne povezave so lahko motivacijsko sredstvo, nadgrajujejo obstoječa znanja, se učinkovito dokažejo pri uresničevanju zamišljenih projektov itd. Njihovo uresničevanje je odvisno od povezovanja učiteljev različnih predmetnih področij in načrtovanja povezav v šoli, med aktivni in posameznimi učitelji. Globalni pristop spodbuja celostno učenje in poučevanje. Poteka na ravni vsebin, na ravni procesnih znanj ter na konceptualni ravni.

7 MATERIALNI POGOJI

Program poteka v učilnici z vso pripadajočo opremo in z dostopom do svetovnega spleta.

8 ZNANJA IZVAJALCEV

Predmet	Izvajalec	Znanje
Zgodovina plesa in odrske umetnosti	Učitelj	Visokošolska izobrazba iz dramaturgije, dramske igre in umetniške besede, gledališke in radijske režije, slovenskega jezika, slovenskega jezika s književnostjo, filozofije, psihologije, pedagogike, sociologije, umetnostne

		zgodovine, etnologije in kulturne antropologije, sociologije kulture, muzikologije, angleškega jezika, angleškega jezika s književnostjo, nemškega jezika, nemškega jezika s književnostjo, francoskega jezika in kulturologije.
--	--	--